

Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2010

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens skrivelse 2010/11:145 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2010.

Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottet anser att skrivelsen bör läggas till handlingarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden	5
Skrivelsen	5
Utskottets ställningstagande	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Skrivelsen	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden

Riksdagen lägger skrivelse 2010/11:145 till handlingarna.

Stockholm den 18 oktober 2011

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (C), Lena Hallengren (S), Mats Gerdau (M), Jan R Andersson (M), Christer Engelhardt (S), Margareta B Kjellin (M), Ann Arleklo (S), Isabella Jernbeck (M), Lennart Axelsson (S), Barbro Westerholm (FP), Gunnar Sandberg (S), Anders W Jonsson (C), Per Ramhorn (SD), Eva Olofsson (V), Teres Lindberg (S), Magnus Ehrencrona (MP) och Roland Utbult (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i betänkandet regeringens skrivelse 2010/11:145 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2010.

Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnas en redogörelse för förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen fördelade medel under 2010. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens utveckling och verksamhet och analyserar fördelningen av stöd inom de olika verksamhetsområdena. Slutligen anges sådana områden som enligt regeringens mening bör prioriteras vid kommande fördelningar av stöd ur Allmänna arvsfonden.

Utskottets överväganden

Fördelning av medel från Allmänna arvsfonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2010/11:145 till handlingarna.

Skrivelsen

Inledning

Allmänna arvsfonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Närmare bestämmelser om Allmänna arvsfonden finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.

Arvsfondsdelegationen, som är en fristående s.k. nämndmyndighet, beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Delegationen ska ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd samt informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde. Den personal som handlägger ansökningar och är föredragande i Arvsfondsdelegationen är sedan den 1 januari 2010 samlad i ett kansli inom Kammarkollegiet, från att tidigare ha varit organiserad inom Regeringskansliet.

Regeringen redovisar årligen förvaltningen av fonden och fördelningen av stöd ur fonden till riksdagen. Regeringen anger även inriktning och prioriteringar för delegationens verksamhet.

Allmänna arvsfondens förvaltning

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Fondens bokförda värde uppgick den 31 december 2010 till 2 957 miljoner kronor och marknadsvärdet till 5 464 miljoner kronor. Fondens tillgångar är placerade i andelar i Kammarkollegiets aktie-, aktieindex- och räntekonsortier. Under året har fonden tillförts 722,3 (616,1¹) miljoner kronor från influtna arvsmedel och avkastning från kapitalförvaltningen. Utbetalningar av stöd för att främja ändamål och för administration av fonden har gjorts med 508,0 (484,9²) miljoner kronor.

Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden

Handläggningen av ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden regleras i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden.

¹ Avser 2009.

² Avser 2009.

Stöd ur Allmänna arvsfonden ska främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens tre målgrupper: barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Stöd ur fonden ska i första hand ges till verksamhet som är nyskapande och utvecklande. Stöd beviljas som regel till organisationer som bedriver ideell verksamhet, dock kan en offentlig huvudman beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. Stöd kan även ges till anläggningar, lokaler och utrustning till organisationer som bedriver ideell verksamhet, om det bedöms som särskilt angeläget.

Under året har 434 miljoner kronor fördelats till projekt efter ansökan hos Arvsfondsdelegationen.

Mer än hälften, 236 miljoner kronor, av de medel som beviljades under 2010 fördelades till lokala och regionala projekt. Det är samma andel som under föregående år. Resterande medel fördelades till nationella projekt. Två tredjedelar (274 stycken) av de beviljade projekten är av lokal eller regional natur, medan resterande 141 projekt utgörs av nationella projekt.

Av skrivelsen framgår att 349 miljoner kronor av beviljade medel har gått till projekt inom de områden som regeringen har prioriterat. Det motsvarar 80 % av de medel Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2010, vilket är i nivå med året innan. Sett till antalet låg 329 av de projekt som beviljades under året inom de prioriterade områdena. Det motsvarar 79 % av årets beviljade projekt.

Under 2010 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelningen av ca 84 miljoner kronor till verksamhet för barn under 12 år. Det innebär en minskning med ca 10 miljoner kronor jämfört med föregående år. Under året har sammanlagt 86 projekt till förmån för barn under 12 år beviljats bidrag.

Sammanlagt beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 210 miljoner kronor till projekt för och av ungdomar 12–25 år. Jämfört med föregående år innebär det en minskning med drygt 30 miljoner kronor eller 10 %. Även antalet projekt minskade mellan 2009 och 2010, från 213 till 204 stycken.

Arvsfondsdelegationen beslutade om fördelning av 139 miljoner kronor till verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Det är en minskning med 9 miljoner kronor, eller 6 %, jämfört med 2009. Antalet projekt minskade från 140 till 125.

Under 2010 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av lokalstöd på 23 miljoner kronor, fördelat på 23 projekt. År 2005 ändrades praxis, vilket har lett till att stödformen har haft en markant positiv utveckling.

Sedan 2006 utser och prisbelönar Arvsfondsdelegationen årligen ett eller flera avslutade, särskilt framstående projekt som förutom att de är långsiktiga och nyskapande lyckas bra när det gäller att engagera och aktivera flera som kommer i kontakt med verksamheten. Projekten utses till årets Guldkorn. I kategorin barn utsågs projektet Barn i väntan, i kategorin ungdom projektet Egalia, i kategorin personer med funktionsnedsättning projektet Alzheimer Café och i kategorin lokalstöd Vårdshusprojektet.

Arvsfondsdelegationen kan avsätta medel ur Allmänna arvsfonden för ett visst ändamål under en viss tid genom en s.k. särskild satsning. Delegationen beslutade 2008 att genomföra två nya särskilda satsningar inom området barns och ungdomars inflytande och delaktighet under 2009–2012: satsningarna Fördel barn och Vi deltar. Under 2010 fördelades drygt 85 miljoner kronor till totalt 87 projekt inom ramen för de särskilda satsningarna.

Kommunikation, uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning

Arvsfondsdelegationen använder i större utsträckning än tidigare digitala kanaler för den externa kommunikationen. Arvsfondsdelegationens verksamhet för 2009 redovisades t.ex. i en digital verksamhetsberättelse.

I Arvsfondsdelegationens uppgifter ingår att ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av stöd som beviljats. Organisationer och föreningar som beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden ska efter varje avslutat projektår redovisa projektet.

Från och med 2008 gör kansliet en särskild uppföljning av vilka projekt som riktar sig till enbart män respektive kvinnor och antalet projekt som har manliga respektive kvinnliga projektledare. I de projekt som slutredovisades under 2010 har närmare 70 % av projektledarna varit kvinnor.

Sju utvärderingar som omfattar sammanlagt 177 projekt avslutades 2010. Under 2010 påbörjades tre nya tematiska utvärderingar som omfattade 218 projekt: projekt om föräldrastöd, projekt med hbt-perspektiv (homo- och bisexuella samt transpersoner) och projekt som vänder sig till pojkar och unga män.

Arvsfondsdelegationen informerar löpande och på olika sätt om sin verksamhet och om projekten. Målet för Arvsfondsdelegationens arbete med erfarenhetsspridning är att sprida resultaten till i första hand organisationer som bedriver ideell verksamhet för att de ska kunna ta till sig och börja använda nya metoder och modeller.

Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Regeringen konstaterar att Arvsfondsdelegationen fördelade 434 miljoner kronor i projektmedel under 2010, vilket är 44 miljoner kronor mindre än föregående år. Skälen till minskningen bedöms i huvudsak vara att Arvsfondsdelegationens kansli under året genomgått flera organisatoriska förändringar. Regeringen bedömer att Arvsfondsdelegationens kostnader för administration är rimliga i förhållande till de medel som myndigheten beslutar om.

Enligt regeringen har stödet fördelats på ett väl genomfört sätt i enlighet med fondens ändamål och inom ramen för de områden som regeringen har prioriterat. Regeringen ser positivt på utvecklingen av Arvsfondsdelegatio-

nens särskilda satsningar på barns och ungdomars delaktighet och inflytande m.m., liksom på delegationens arbete för att få in flera ansökningar från de län som har fått minst stöd ur fonden under tidigare år.

Regeringen har i flera tidigare skrivelser angett att det är önskvärt att medelstilldelningen till förmån för målgruppen barn under 12 år ökar. Utvecklingen var dock i detta avseende i stort sett oförändrad under 2010. Regeringen gör därför bedömningen att det kan behövas ytterligare insatser för att det ska komma in fler ansökningar av god kvalitet som rör målgruppen.

Inriktning och prioriterade områden för stöd ur Allmänna arvsfonden från och med 2011

Regeringen har identifierat åtta områden som bör prioriteras vid Arvsfondsdelegationens medelsfördelning. Dessa områden är projekt som syftar till att

- stärka barnets rättigheter
- öka delaktigheten och stärka demokratin
- förebygga våld, mobbning och trakasserier
- främja ett starkt föräldraskap
- främja psykisk och fysisk hälsa
- öka delaktigheten i kulturlivet
- främja etableringen på arbetsmarknaden
- stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att skrivelsen, som inte föranlett någon motion, bör läggas till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2010/11:145 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2010.